

Täysistunto

Keskiviikko 6.4.2022 klo 14.02—17.07

8. Lakialoite laiksi metsästyslain 90 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 5/2022 vp Markku Eestilä kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Edustaja Eestilä.

Keskustelu

15.07 **Markku Eestilä kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lakialoite on aika yksinkertainen. Se koskee metsästyslain 90 §:n muuttamista, ja nykyisessä pykälässä on oikaisu- ja muutoksenhakusäännökset. Poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Nykyään tämä tulkinta näkyy olevan aika hämärän peitossa myös hallinto-oikeuksilla, niin että jonnekin rekisteröity jonkunmoinen epämääräisen toiminnan omaava yhdistys voi näköjään vaikuttaa ja valittaa, vaikka sen ei lain mukaan välttämättä pitäisi olla mahdollista.

Tässä lakialoitteessa lisätään yksinkertaisesti tämän pykälän loppuun lause ”yhteisön paikallisen toiminnan on oltava aktiivista, todellista ja todennettavissa”, jolloin me pääsemme siihen asioiden tilaan, että paikalliset vaikuttajat ja ihmiset voivat sitten valittaa ja vaikuttaa mahdollisesti lopputulokseen.

Tämä valitusoikeus on aika periaatteellinen, isokin asia, sillä esimerkiksi voimassa olevassa luonnonsuojelulaissa yhteisöjen muutoksenhakuoikeus on rajattu alueellisiin ja paikallisiin rekisteröityihin yhteisöihin, joiden tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Luonnonsuojelulain valmistelutyön perusteella näyttää siltä, että erityisesti ympäristöministeriö haluaa muuttaa lakia niin, että muutoksenhakuoikeus olisi kaikilla vastaavaa tarkoitusta toteuttavilla rekisteröidyillä yhteisöillä kautta maan. Tämä kannattaa nyt kyllä kansanedustajien huomioida, sillä sehän helposti johtaa siihen, että jos kuka tahansa voi valittaa mistä tahansa pelkästään perustamalla yhdistyksen johonkin kuntaan, niin kyllä siitä vaaraa aiheutuu ja oikeuslaitos kuormittuu kohtuuttomasti ja koko Suomi ja sen investoinnit pysähtyvät tai ainakin viivästyvät merkittävästi. Sen takia itse koen, että vaikka tässä nyt on metsästyslaista kysymys, niin halusin tehdä tämä aloitteen hieman herätelläkseni myös kansanedustajia, että ei kannata ihan mitä tahansa valitusoikeutta minkä tahansa lain yhteydessä hyväksyä, koska sehän johtaa ihan käsittämättömään lopputulokseen, niin kuin se osittain on jo johtanut, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] että käy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

tetään väärin tätä valitusoikeutta [Petri Huru: Juuri näin!] ja jarrutetaan ihan asiallisia ja oikeudeltaan ja oikeusperustaltaan järkeviä ihmisten toimenpiteitä.

Ja kyllähän tässä, arvoisa puhemies, täytyy todeta, kun katsoo tätä vallan kolmijakoa — meillä on eduskunta, ja toimeenpano on hallituksella ja presidentillä ja tuomiovalta tuomioistuimilla — että kyllä jos näiden kolmen pitäisi mennä samansuuruisina, niin kyllähän tämä kansanvalta eli edustuksellinen demokratia minun käsitykseni mukaan alkaa olla aika heikoilla koko tässä porukassa. Kyllähän tämä susikysymys jo osoittaa sen, että kymmenen vuotta tätä on pyöritetty ja valtava on se suden työllistävä vaikutus ollut, [Petri Hurun välihuuto] ja jos joku luulee, että oikeastaan disinformaatio- ja informaatio- ja — sanoisinko suoraan näin — aivopesu ovat pelkästään Venäjän etuoikeus, niin erehtyy pahasti.

Otan esimerkiksi tämän Saunajärven kuuluisan keissin, jossa itsekkin jouduin keskitykseen ja maalitukseen — minua se ei suuresti haittaa. Mutta kun levitettiin tietoa, että siellä ei asu ketään ihmisiä, ja levitettiin vain sitä, että ammutaan susiparkoja, jotka siellä korvessa menevät, että se olisi jotenkin väärin, niin miksi Helsingin Sanomat, miksi Yle ja tiedotusvälineet, jotka vaikuttavat merkittäväällä tavalla kansalaisten mielipiteeseen, eivät kertoneet suorin sanoin — tai miksi haastateltu entinen pannoittaja ei kertonut suorin sanoin — sitä, että Kuhmossa Saunajärven alueella, Jonkerin alueella, joka on perinteisesti ollut oikeasti uhanalaisen metsäpeuran lisääntymisaluetta ja vasomisaluetta ja tavallaan sitä aluetta, mikä on metsäpeuralle luontaista, ei se oikeasti siellä voi enää viihtyä, kun ylitieheä petokanta — sekä karhukanta että ennen kaikkea ylitieheä susikanta, ilveskanta, ahmakanta — aiheuttaa sen, että ne eivät kerta kaikkiaan pysy sillä alueella hengissä ja joutuvat sieltä pakenemaan? Tämä on kyllä käsittämätöntä, että valtio uhraa rahaa metsäpeuran pelastamiseen, [Petri Hurun välihuuto] mutta ei pysty tekemään sitä ratkaisua, että poistaa ylitieheää petokantaa.

Edustaja Kettunen varmaan voi jatkaa. Itse joudun täältä poistumaan toiseen tilaisuuteen.

Tämä ylitieheä petokanta todennäköisesti johtuu siitä, että nimenomaan Kuhmon alueella on kymmeniä haaskoja ja ympärivuotista ruokintaa, jolloin tämä tieheä petokanta on epäluonnollinen. [Petri Huru: Juuri näin!] Ja jos tätä eivät tiedotusvälineet pysty tuomaan esille, että viimeiseen asti susia suojellaan ideologian tai jonkin muun syyn takia ja sillä aiheutetaan todella uhanalaisen metsäpeuran kuolema, niin minun mielestäni tämä on jo luonnontieteellisesti ja kaiken järjen mukaan täysin ristiriitaista toimintaa ja väärää toimintaa.

Eli kyllä tässä täytyy sanoa, arvoisa puhemies, että kyllä hallinto-oikeus ei ole ihan perillä nyt siitä, mitä näissä Riistakeskuksen poikkeusluvuissa on ollut takana, ja siellä on selvästi mainittu metsäpeura. Nyt tässä on tietämättömyyttä, ja sen takia haluan tässä eduskunnan pöytästä julistaa, että seison tämän mielipiteeni takana, mitä sanon. Ja jos yliopistotutkimukset tai peuratutkijat toista osoittavat, niin silloin sanon olevani väärässä, mutta epäilen, että en ole väärässä. [Petri Huru: Juuri näin! — Sebastian Tynkkynen: Hyvä puheenvuoro!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Könttä.

15.13 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Ajattelen aika lailla samoin tässä kysymyksessä kuin edustaja Eestilä: faktojen on oltava faktoja, ja niistä johdettavat johtopäätökset sitten voivat vaihdella vähän henkilönkin mukaan, mutta ei meillä voi olla tilan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

netta, että ikään kuin mielikuvien pohjalta tehdään päätöksiä, saatikka lainsäädäntöä. No, onneksi näin ei ole ollut, mutta kyllä tämä julkinen keskustelu, johon edustaja Eestilä viittasi, oli kovin värittynyt.

Ylipäätään kun puhutaan suden kannasta ja suomalaisen suden kannasta, ollaan jo hie-
man hakoteillä. Meillä on Pohjolassa ja Venäjällä ja Suomessa sutta, sitä samaa sutta, ja ei
se susi tuossa Venäjän rajalla passia esitä tai katso, onko hän nyt sitten suomalainen susi
vai venäläinen susi. Tämä pitäisi ymmärtää, että susia asuu ja oleskelee koko Pohjolassa,
niin Venäjällä, Suomessa, Norjassa kuin Ruotsissa.

Tuossa aiemmassa puheessani viittasin maa- ja metsätalousministeriön asetukseen. Tätä
suden kannanhoidollista metsästystä on yritetty useita vuosia, ja tällä kuitenkin on aika laa-
ja demokraattinen tuki ollut edellisillä kausilla ja nyt tällä kaudella tässä eduskunnassa.
Vaikka kunnioitan ja arvostan ja pidän tärkeänä sitä, että meillä on vallan kolmijaon oppi
voimassa, ihmettelen, etteikö, kun ministeri on tehnyt ministeriössään asetuksen, näitä
päätöksiä voida sitten demokraattisesti saada voimaan. Totta kai on valitusoikeus, ja totta
kai riippumaton oikeuslaitos ne katsoo, mutta kyllä tässä täytyisi jokaisella maalaisjärkeä
olla, niin että myös saadaan demokraattisesti valittujen edustajien ja sitä kautta ministerin
tekemä asetus aidosti voimaan.

Tuossa edustaja Eestilän lakialoitteessa otettiin kantaa myös läheisyysperiaatteeseen, ja
mielestäni se on aivan perusteltu huomio, mitä tulee tähän valittamiseen. Kyllä tässä laki-
aloitteessa on totta se, että tämmöisellä laajemmin lainsäädännössä sovellettavalla lähei-
syysperiaatteeseen nojaavalla valittamisoikeudella olisi ehkä paremmin mahdollistettavis-
sa se, että kun hankkeita — Eestiläkin viittasi muun muassa yrityksiin — mutta myös sitä
lainsäädäntöä tehdään, niin se valitusoikeus olisi jollain tavalla rajattu. Se on tarkan kes-
kustelun paikka, ja siinä on kysymys myös ihan demokratiamme perusasioista, mutta tämä
valitusprosessi ja -rumba, joka tässä maassa on monessa asiassa, myös tässä susiasiaassa,
valitettavasti estää toisinaan demokratian toteutumisen.

Kuten totesin, pidän vallan kolmijaon oppia erittäin suuressa arvossa, mutta kyllä meillä
tässä vähintään tarkasteltavaa on, että tämä järjestelmä olisi järkevämpi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Tynkkynen.

15.16 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Tätä puheenvuoroa en olisi ha-
lunnut käyttää enkä varautunut sitä käyttämään, mutta kun tässä keskustelussa tuli nyt
muutamia ei-perussuomalaisten kansanedustajien puheenvuoroja, joissa lähdettiin vertai-
lemaan itse aluksi esittelemääni aloitetta ja sitten edustaja Kettusen myöhemmin tullutta
aloitetta ja vertailemaan, kuinka siellä on niin paljon allekirjoituksia, niin tehtäköön nyt
selväksi pöytäkirjoihin, miten tämä lakialoitteitten käsittely ja muodostus on mennyt.

Eli tein tämän aloitteen näistä pihasusista, ja tuttuun tapaan kaikki kansanedustajat sen
pystyivät allekirjoittamaan. Ja sitten oli niin, että edustaja Kettunen ei sitä allekirjoittanut
— aivan hyvin se on voinut mennä ohi, en sitä yhtään ihmettele, tämä on hyvin tyypillinen
käytäntö eduskunnassa, että saattaa mennä niin sanotusti ohi. Sen jälkeen sitten hän teki
itse ihan samasta asiasta samanlaisen lakialoitteen, ja se sai sitten enemmän allekirjoituk-
sia, ja, no, minulla ei ollut mitään ongelmaa allekirjoittaa myöskin sitä. Se oli täysin sa-
mansisältöinen lakialoite kuin se omani. Sitten, kun vielä pyydettiin, olisiko mahdollista,
että tätä omaa lakialoitetta ei otettaisi käsittelyyn ennen kuin edustaja Kettunen on päättä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

nyt lopettaa oman keräämisensä, niin sanoin, että sekin on ihan ok, voidaan käsitellä samassa täysistunnossa.

Mutta jatkossa, riippumatta siitä, kuka edustaja laittaa liikkeelle minkäkin asian — enkä nyt viittaa erityisesti edustaja Kettuseen, vaan siellä teidän aloitteessanne on aika paljon allekirjoittajia, ja itse sitä työtä pidän hyvänä, että sinne tuli niin paljon allekirjoituksia — toivoisin, että jos joku asia tulee vireille, mentäisiin sen taakse riippumatta puolueesta ja edustajasta ja siitä, kuka sen on laittanut liikkeelle. Sehän eduskunnan asiakirjoissakin näyttää huonommalta, jos ajatellaan vaikkapa esimerkiksi ihmistä, joka haluaisi, että susien määrä lisääntyy: meillä on nyt käytännössä kaksi täysin samanlaista aloitetta, ja me voimme ottaa esille jommankumman niistä, mutta se, joka haluaa susia enemmän, voi ottaa sitten sen toisen aloitteen ja osoittaa, että hei, vain kuusi tai tyyliin seitsemän ihmistä on tämän takana, kun tämä aloite päätettiin saman tien tehdä uusiksi ja muut sitten allekirjoitivatkin sen toisen. Niin että ei tämä ole hyödyllistä, että ei mennä sen yhden taakse vaan tehdään sitten niin kuin oma siitä — tämä voi olla inhimillinen virhe, mutta tämä puheenvuoro oli pakko käyttää, koska tässä nyt eräskin keskustan edustaja, kuten muutama muukin, alkoi näitä vertailemaan.

Tämä oli tämä asian tausta, ja jatkossa toivon, että voidaan yhdessä allekirjoittaa aloite, kuka tahansa sen on laittanut liikkeelle. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Puhemies Matti Vanhanen: Ja Kettunen.

15.19 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Täytyy ihan ensimmäiseksi kommentoida edustaja Tynkkysen puheenvuoroa. Se on juurikin näin. En tiedä, ovatko keskustan edustajat nostaneet esiin, kuinka monta allekirjoitusta itse kunkin lakialoite on saanut. Ehkä se tuli tuolta toiselta suunnalta esille, kuinka paljon allekirjoittaneen lakialoite sai kansanedustajien nimiä. Ei mennä siihen. Täytyy myös muistaa se, että näitä lakialoitteita on kirjoitettu myös aikaisemmillä kausilla. Ja täytyy nostaa tässä keskustelussa esiin myös se, että edustaja Antti Kurvinen on tehnyt samantyyppisen lakialoitteen viime kaudella. Kun nämä hyvät lakialoitteet eivät ole aikaisemmin menneet lävitse, niin sitten niitä kierrätetään näin vaalikausittain. Tämänkin voi jokainen tarkistaa eduskunnan pöytäkirjoista ja aikaisemmista asiakirjoista. Siitä olen hyvin tyytyväinen, että nyt kun maa- ja metsätalousministerinä aloittaa Antti Kurvinen, niin varmasti nämä metsästäjien tärkeät asiat nousevat myös ministerin asialistalla ministeriössäkin esille, uskon näin.

Puhemies! Nyt käsittelemme tosiaan näitä tärkeitä lakialoitteita. Täytyy kiittää myös edustaja Tynkkystä, että hän on tehnyt aloitteen, ja myös edustaja Eestilää lakialoitteesta metsästyslain 90 §:n muuttamisesta. Tämän lakialoitteen peritarkoitushan on täsmentää, millainen yhteisö voi metsästyslain 90 §:n mukaan valittaa hallinto-oikeuteen riistaeläinten kaatoluvista.

Nythän me olemme nähneet sen, että kun viime joulukuussa maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä ansiokkaasti teki asetuksen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä, niin heti kun metsästys aloitettiin, näistä kaatoluvista — jotka kohdennettiin Suomenmaassa neljälle eri susitihentymäalueelle, joista yksi oli Kainuussa — valitti tällainen pieni joukko, joka ei välttämättä edes asu sillä alueella, mihinkä nämä kaatoluvat oli kohdennettu. [Sebastian Tynkkynen: Uskomatonta!] Tähän tulee saada täsmennystä.

Siitä olen kyllä hyvin kiitollinen, että edustaja Eestilä on tämän asian nostanut esille tämän lakialoitteen myötä. Ja kyllä minä toivon, että tälle aloitteelle löytyy myötämielisyy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

tä. Jos se ei mene tällä vaalikaudella lävitse, niin toivoisin, että viimeistään seuraava eduskunta ottaa tämän asian voimakkaasti käsittelyyn. [Mauri Peltokangas: Erinomainen huomio!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

15.22 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Tosiaan meillä on käsittelyssä täällä kolme pykälää peräkkäin, ja nämä kaikki koskevat metsästyslakia ja käytännössä susien kaatolupia, ja haluan kannattaa kaikkia näitä. Mietin, miten minä puhuisin näistä asioista, mitkä ovat täällä salissakin nousseet jo esiin, ja ajattelin, että päätän hyvin lyhyeen tämän oman puheenvuoroni. Minulta joskus pyydettiin, että kirjoittaisin lehtiin näistä susista ja siitä, mitä näille pitäisi tehdä, ja sen voi yhdellä sanalla tiivistää tähän: arvoisa puhemies, lyijyä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Jari Kinnunen.

15.23 **Jari Kinnunen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Vaikka olen virasta vapaana olevana luonnonvararikosten tutkinnanjohtajana eri mieltä joistakin edustaja Tynkkysen muutosehdotuksen perusteista ja varsinkaan tästä viimeisestä puheenvuorosta en ole välttämättä aivan samaa mieltä, olen samaa mieltä siitä, että niin sanottujen pihasusien tai muiden vahinkoa pihapiirissä aiheuttavien riistaeläinten kaatamisesta pakkotilassa ja/tai hätävarjelutilanteessa tulee olla selkeästi säädetty. Siihen ehdotettu pykälämuutos vastaa hyvin. Tämän säädöksen saaminen lakiin tulisi hyvin todennäköisesti vähentämään myös salametsästystä, jota nykytila oikeastaan ruokkii.

On kuitenkin niin, että Riistakeskuksen tulisi olla se taho, jolle ilmoitus kaadosta tulisi tehdä. Riistakeskuksella on kyky, taito ja kansalaiskuntokin tehdä arvio siitä, täyttääkö kaato lain kirjaimen vai onko syytä tehdä asiasta ilmoitus poliisille. Kaatojen määrä tullee jonkin verran nousemaan, mutta tuskin merkittävästi. Rikosilmoitusten määrää muutos tulee todennäköisesti vähentämään, koska jos Riistakeskus tekisi alustavan arvion, ei poliisia välttämättä edes tarvita. Poliisin ei siis tule olla näissä tapauksissa ensimmäinen taho, jolle ilmoitus tehdään.

Mitä tulee Eestilän erinomaiseen lakialoitteeseen, on todettava, että nyt ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöistä on muodostunut ideologisia, usein vasemmiston ja vihreiden bulvaaniyhteisöjä, joiden perimmäisenä tavoitteena on puuttua yksityiseen omistukseen, yksityiseen harrastustoimintaan ja jopa ihmisten kotirauhaan ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Yksittäisellä ihmisellä ei ole taloudellisia mahdollisuuksia taistella näitä usein verovaroin tuettuja järjestöjä vastaan. Näin ollen mitään yleistä maanlaajuista valitusoikeutta ei näille yhdistyksille ja järjestöille tule antaa. Se johtaisi mielivaltaan. — Kiitos. [Keskustan ryhmästä: Hyvä puheenvuoro!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Lundén.

15.25 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta maassamme on puhuttu melko pitkään, kuitenkin ilman tulosta. Niin ikään Metsästäjäliitto esitti tänä vuonna metsästysaikaa tammi—maaliskuulle, mutta luvat myönnettiin vain 15 vuorokauden mittaisiksi. Hallinto-oikeudet ovat nyt evänneet

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

kaikkien myönnettyjen poikkeuslupien täytäntöönpanon. Täten suden kannanhoidollinen metsästys on käytännössä estetty maassamme.

Arvoisa herra puhemies! Kuten tunnettua, myös asiaa koskeva kansalaisaloite on ollut käsiteltävänä jo yli vuoden eduskunnan koneistossa. Kansalaisaloitetta koskevassa eduskunnan lähetekeskustelussa 18. marraskuuta 2020 kansalaisaloitetta pidettiin laajasti yli puoluerajojen kannatettavana.

Arvoisa herra puhemies! Tähän samaan teemaan liittyvät nyt käsittelyssä olevat lakialoitteet, missä ehdotetaan lisättäväksi metsästyslakiin uusi, 19 a §, jolla selkiytetään oikeutta tappaa pihapiirissä vaaraa aiheuttava riistaeläin. Tällä hetkellä lainsäädäntö on puutteellinen, minkä vuoksi esimerkiksi uhkaavan suden tappamiseen sovelletaan rikoslain pakkotilasäännöstä. Yksilöidyllä lainsäädännöllä parannettaisiin edellytyksiä ihmisten elinkeinojen sekä suden rinnakkaiselolle. Ei muutenkaan ole hyväksi, että susi tottuu ihmisen hajuun pihapiirissä, jolloin sen luontainen arkuus poistuu. Tämä puolestaan mahdollistaa ikävien tapausten jatkumisen esimerkiksi metsästyskoirien menetysten muodossa.

Täten kannatan näitä kaikkia kolmea lakialoitetta, mitä me nyt käsittelemme.

Arvoisa herra puhemies! Lopuksi vielä totean, että metsästäjät tekevät mitä parhaita töitä muun muassa sekä luonnon monimuotoisuuden hyväksi että liikenneturvallisuuden parantamiseksi jokavuotisine hirvi- ynnä muine jahteineen. Esimerkiksi Somerolla kaadettiin tällä kaudella vajaa tuhat valkohäntäpeuraa, jotka ovat kantojen noustessa olleet sieläkinpäin jo todella iso ongelma. Kiitos paikallisille metsästäjille, hyvin tehty! — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hoskonen.

15.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa puhemies! Nämä susien kaatamiseen ja metsästyslupiin liittyvät lakialoitteet, kaikki, ovat erittäin hyviä ja erittäin hyvin perusteltuja. Edustaja Eestilä on tehnyt erinomaisen aloitteen, ja hän ymmärtää asian erittäin hyvänä metsästäjänä ja taitavana luonnon tuntijana, ja eläinlääkärinäkin hän varmasti tuntee tämän asian parhaiten meidän joukosta.

Mutta yksi asia minua tavattomasti häiritsee tässä susikeskustelussa. Kaikki lähti sillä hetkellä täysin väärille poluille, kun perustettiin tämä SusiLIFE-hanke, ja sen perusteella on nyt sitten valtava määrä rahaa sijoitettu. Yritetään totuttaa ihmisiä niin, että ihmiset totuisivat susiin ja hyväksyisivät heidät pihapiirissään. Se on ihan naurettava ajatus. Siis suurpeto. Kuinka moni vaikka helsinkiläinen rivitalon tai omakotitalon omistaja tykkäisi siitä, että susi majailee takapihalla, kun etupihalla lapset leikkivät? Aivan sairas tilanne on tämä Suomen tilanne. Ja sitten juttu on sillä keinoin, että pahinta tässä on vielä se, että paikallisten ihmisten oikeudelle elää ja kokea turvallista elämää ja elää turvallisesti omassa pihapiirissään ei anneta enää mitään arvoa, vaan jonkun yhdistyksen valitusoikeus on tärkeämpi.

Kerron yhden tarinan lyhyesti. Ystäväni ilomantsilainen eläkkeelle jäänyt rajavartija oli laillista metsästystä suorittamassa ihan laillisella metsästysalueella koiransa kanssa. Sinne tuli tämän SusiLIFE-partion kaksi miestä, joista toinen oli poliisi, toinen Metsähallituksessa riistanvartija. Seurasivat metsästystä siinä lähietäisyydellä ja katsoivat, että täällä mies metsästää. Eivät halaistua sanaa, mitään, tälle sanoneet. Sitten kun hän meni kotiin, tulivat perässä, pidättivät miehen: kolme päivää putkassa, kotietsintä, syytettiin laittomasta metsästyksestä, vaikka miehellä oli kaikki paperit kunnossa ja mies oli entinen valtion virkamies, valan tehnyt rajavartija, koko paikkakunnan arvostama, lakia kunnioittava, lakia val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

vova henkilö työtehtävissä ollessaan ennen eläkkeelle jäämistään, arvostettu paikkakuntalainen. Poliisit pidättivät hänet, kotietsintä tehtiin. Hänen vaimoan... Viime syksynä saman SusiLIFE-hankkeen partio, en tiedä olivatko samoja henkilöitä, pisti marjamatkalla olevan rouvan tarkkaan tutkimukseen siitä, onkohan marjamatkalla ehkä menossa tekemään suden salakaadon.

Jos Suomessa poliisien virkaosaaminen on tällä tasolla, että ihmisille tehdään kotietsintää, häiritään luonnossa liikkujia, marjastajia epäillään salametsästyksestä, rehellisiä kansalaisia yleensäkin lakien rikkomisesta, niin silloin ollaan kyllä menty sille tasolle, mitä olemme muissa maissa ennen nähneet. Onko todella niin, että kunniallinen kansalainen joutuu poliisin terrorisoimaksi niin, että ensinnäkin hänen metsästystään häiritään, sitten tehdään kotietsintä tekaistuilla perusteilla, aseet otetaan pois mieheltä ja hänen kunniansa häpäistään? Jos tämä on poliisitoimintaa — samaan aikaan, kun poliiseja itseään on syytetty huumekaupasta ja vaikka mistä — ja jos minä olisin poliisiylijohtajana tässä asiassa, niin minä pistäisin kyllä oman putiikin ensin kuntoon, ennen kuin lähtisin tavallisten ihmisten elämää häiritsemään.

Vielä yksi asia näissä susissa on äärimmäisen käsittämätöntä. Me olemme tässä talossa säätäneet kaksi lakia metsästyslaissa ja laissa vieraslajeista. Olemme sopineet ja säätäneet, että koirasudet eivät ole lainsuojaa nauttivia luontokappaleita, vaan ne voidaan poistaa milloin vain. Iso osa näistä susista on tämmöisiä hurttia, joista värinsä ja habituksensa perustella voi sanoa, että nämä ovat selviä koirasusia. Jos menet semmoisen ampumaan, voit saada siitä linnareissun. Nykyisen oikeuskäytännön mukaan todisteita on salattu, niin kuin se Perhon tapaus: Todisteet hävitettiin oikeudenkäynnin jälkeen. Henkilö, joka sai syytteen ja tuomion, ei voinut millään tavalla sen jälkeen puolustautua. Ja yksi epäilty teki vielä henkilökohtaisen ratkaisun, koska ei kestänyt sitä henkilökohtaista painetta, mikä häneen kohdistui rehellisenä ihmisenä. Tämähän on Suomen valtio tänä päivänä?

Poliisia arvostan suuresti, kun he tekevät oikeaa työtä valvoessaan yhteiskunnassa niitä lakeja, joita eduskunta on säätänyt, mutta ei se anna oikeutta terrorisoida kodin elämää tai laillisessa metsästystapahtumassa olevaa miestä viedä putkaan, pitää siellä kolme päivää ja tehdä sen jälkeen kotietsintä. Jos Helsingissä vaikka tuossa Lasipalatsin kohdalla huomisaamuna poliisi rupeaisi pysäyttämään henkilöautoja, tutkimaan takakontteja, niin se homma loppuisi ensimmäisen varttitunnin aikana. Hesari kirjoittaisi valtavia otsikoita, miten täällä ihmisiä kohdellaan ja että tämä on poliisivaltio. Mutta Ilomantsissa näin ei ole.

Siis ihmisten kotipiiriä ei enää kunnioita viranomainenkaan. Siellä saavat sudet olla ihan rauhassa vaarantamassa ihmisten hengen. Minä olen sanonut jo monta kertaa, että monta läheltä piti -tilannetta on ollut, mutta ei vain kukaan tunnu korvaansa lotkauttavan sille, että tämä tilanne on aidosti olemassa oleva ja vaarallinen.

Arvoisa puhemies! Halusin tämän puheenvuoroni pitää sen takia, että tänä päivänä poliisiviranomaisen arvostus maaseudun ihmisten elämää kohtaan on kovin alhaalla. Eihän ihmisiä voida rikollisina pitää. Syyttömyysolettama koskee meitä kaikkia yhtä hyvin kuin helsinkiläistä omakotiasujaa tai utsjokelaista omakotiasujaa tai rivitaloasujaa tai kerrostaloasujaa, joka voi ihan rauhallisesti elää omaa elämäänsä. Hänen rauhaansa kunnioitetaan, tai pitää kunnioittaa ja olettaa, että hän on rehellinen ja kunniallinen ihminen. Ja jos poliisi lähtee sitten jotain toimenpiteitä tekemään, pitää olla vahva näyttö siitä, että kyseinen kaveri on rikkonut lakia vahvasti. Siitä pitää olla vahva näyttö, ei pelkästään niin, että keski-ikä ohittanut naishenkilö menee marjasangon kanssa metsään puolukoita keräämään koiransa kanssa, koiran, joka ei ole ikinä ollut metsästyskoira vaan paremminkin seurakoira,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

joku puudeli tai mikä nyt olikaan, ja hänet otetaan luokalle ja tutkitaan, laukut tutkitaan, kysytään, oletko metsällä. Pitäisi nyt poliisimiehen nähdä jo varustuksesta, että kyseinen kaveri, kyseinen henkilö ei varmasti ole metsällä, vaan hän on menossa marjaan, kun satumoisin on marjankeruuvarusteet mukana, kerulit ja sangot ynnä muut. En tiedä, katsottiinko kahvipulloon, oliko siellä kahvia vai mitä siellä oli.

Mutta kun tämmöiseksi elämä menee siellä maaseudulla, niin kyllä minä sanon, poliisipäällikkö, ylijohtaja, joka tätä poliisitoimintaa Suomessa johtaa, samoin poliisiministeri: jos tällaista sallitaan eikä kukaan siihen puutu, niin sitten ollaan niin pitkällä poliisivaltiossa, jotta ei mitään järkeä. Poliisilla on tärkeämpääkin tekemistä kuin tavallisten, rauhallisten, rehellisten ihmisten elämän häiritseminen [Petri Huru: Juuri näin!] taikka se, että joka päivä tekisi jonkun tämmöisen tempun.

Lopuksi, arvoisa puhemies, yksi esimerkki. Eräs henkilö haettiin Ilomantsissa kuulusteluun ja pidätettiin sen tautta, kun oli sattumoisin soittanut tällaiselle henkilölle, puhelintunnistietojen perustalla oli soittanut henkilölle, joka oli epäiltynä metsästysrikoksesta samoilla perusteilla. Siis hän oli soittanut tietämättä, mitä tämä kaveri, hänen ystävänsä on tehnyt. Hänetkin vietiin kuulusteluihin, ja mitä lie tehneetkään, kaikkea en edes tiedä.

Ei näin voi olla. Jos Suomi menee tällaiseen asentoon — ja sitten vielä tämä, mitä muuta on tapahtunut viime aikoina — niin kyllä olen hyvin murheella mielin siitä, mihin poliisitoiminta Suomessa on viime aikoina mennyt.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Peltokangas.

15.35 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on kolme lakialoitetta. Kaikkia kolmea arvostan kovasti — kiitokset edustajille Tynkkynen, Eestilä ja Kettunen. Lakialoitteet ovat samansisältöisiä, ja niissä käsitellään nyt lähinnä ongelmaa nimeltä susi Suomessa. Tästä aiheesta on käyty keskustelua pitkään, useilla hallituskausilla, ja tänä päivänä ollaan siinä tilanteessa, että ministeri Leppä on luvannut tuoda kannanhoidollisen metsästyksen ja laittaa sen toimeen. Näin ei kuitenkaan ole käynyt. [Hannu Hoskonen: On käynyt, mutta estettiin!] Siinä kävi niin, että se keskeytettiin, ja odotamme sitä yhä.

Tilanne on vakava, koska tänä päivänä... Tässä ansiokkaasti edelliset edustajat ovat kertonut hyviäkin esimerkkejä, raskaita esimerkkejä siitä, mitä vaaraa kenties susi aiheuttaa. Omasta mielestäni susi on hieno eläin ja se kuuluu aarniometsiin yhtenä eläimenä muiden joukossa, mutta se ei kuulu pihapiiriin. Sen tehtävänä ei ole syödä ihmisten omaisuutta. Sen tehtävänä ei ole tappaa metsästyskoiria, seurakoiria, lampaita ynnä muita.

Minäkin kerron esimerkin: Minulla oli kaksi erittäin rakasta beagle-koiraa, molemmat nyt luonnollista tietä, pitkän elämän eläneenä ovat tuolla vipeltämässä ylemmillä laitumilla. Eräänä päivänä tässä pari vuotta takaperin jos ei naapuri olisi tullut häiritsemään laumasta eronnutta sutta, niin koirieni tie olisi päättynyt siihen. Iso susi oli noolaamassa koirieni häkeillä ja häirittynä lähti siitä pois, mutta samoilla seuduilla ja monella seudulla Suomessa tällainen tilanne on johtanut siihen, että susi loikkaa sinne koppiin, syö aamu- tai iltapalan ja lähtee pois.

Täällä pöntössä on ollut erinomainen esimerkki siitä, että mikäli susi opetetaan ja sen sallitaan olla siellä ihmisten pihapiireissä ja asutuksen lähellä, se oppii hakemaan saaliinsa sieltä. Varsinkin ne kapiset ja laumasta erotetut yksilöt, jotka joutuvat sen sapsuskansa yksin hakemaan — mistä helpompaa kuin sieltä koirankopilta tai -remmiltä. Se on järkyttä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2022 vp

vää, mitä me saamme tänä päivänä nähdä. Tälle asialle on tehtävä jotain. [Sebastian Tynkynen: Heti!]

Toisena esimerkkinä Pohjanmaalla Kuortane-niminen paikkakunta. Moni tietää: urheilupuisto, hieno paikkakunta, hienoa toimintaa — kiitoksia Kuortaneelle. Kuortaneen urheilupuiston vieressä, noin 50–70 metriä urheilupuistoa vastapäätä olevalta pellolta keskellä päivää, kun nuoret harrastivat siellä urheilutoimiaan, susi haki lampaita. Näin lähellä se peto pyörii.

Edustaja Hoskonen on tuonut usein hyvän esimerkin siitä, milloin tulee se tilanne, että me joudumme todellakin katumaan sitä, että me emme ole lähteneet oikeisiin toimenpiteisiin. Kannanhoidollinen metsästys on ehdottomasti saatava päälle. Oma mielipiteeni on sellainen, että... En nyt esitä tässä, arvoisa puhemies, eksaktisti, mutta näkisin niin, että olisi järkevää saada tämä suden kaato-oikeus nopeaksi. Meillä on erittäin pätevät riistanhoitopiirit ja metsästysseurat, erittäin luotettavia, osaavia ihmisiä, ammattilaisia, jotka kyllä kykenevät poistamaan tällaisen ongelmasuden sormia napsauttamalla, jos siihen luodaan lailliset oikeudet. Tämä on hyvin tärkeää.

Päätän tämän puheeni kansankielellä — joku voi paheksua sitä, mutta sanon nyt aivan suoraan. Minun mielestäni susi on turkiseläin. Jos se tulee häiritsemään ihmisiä, tekemään pahojaan, siltä pitää ottaa turkki pois. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.40.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 16.51.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 8 käsittelyä. — Puhujalista onkin tyhjentynyt.